

Các yếu tố tác động đến tỷ suất sinh lợi của các ngân hàng thương mại cổ phần tại Việt Nam

Bùi Đạn Thanh^(*) • Bùi Ngọc Mai Phương • Lê Thị Khuyên

Ngày nhận bài: 15/9/2021 | Biên tập xong: 02/10/2021 | Duyệt đăng: 10/10/2021

TÓM TẮT: Nghiên cứu nhằm xác định các yếu tố nội tại và các yếu tố vĩ mô có tác động đến khả năng sinh lợi (KNSL) của các ngân hàng thương mại (NHTM) ở Việt Nam trong giai đoạn 2009–2020. KNSL của ngân hàng được đo lường bằng tỷ suất sinh lợi (TSSL) trên tổng tài sản (ROA) là biến phụ thuộc và chín biến độc lập bao gồm các nhân tố nội tại và các nhân tố vĩ mô của nền kinh tế được sử dụng trong bài viết. Sử dụng dữ liệu bảng cân bằng, kết quả nghiên cứu cho thấy có hai yếu tố nội tại là quy mô ngân hàng và quy mô vốn chủ sở hữu có tác động dương đến KNSL của ngân hàng. Trong khi đó, các nhân tố dự phòng rủi ro tín dụng và chi phí hoạt động lại có tác động ngược chiều đến ROA. Các nhân tố nội tại còn lại như đa dạng hóa thu nhập, dư nợ cho vay, thanh khoản và các yếu tố vĩ mô là tốc độ tăng trưởng GDP và lạm phát không ảnh hưởng đến ROA. Kết quả này cũng mô tả khá chân thực thực tế ngành ngân hàng ở Việt Nam đó là các ngân hàng càng lớn về quy mô vốn thì sẽ thu về lợi nhuận lớn hơn, trong khi các chi phí quan trọng trong vận hành bộ máy và dự phòng rủi ro tín dụng đã ảnh hưởng đáng kể đến lợi nhuận ngành ngân hàng.

TỪ KHÓA: Tỷ suất sinh lợi của ngân hàng, ngân hàng thương mại Việt Nam, ROA.

Mã phân loại JEL: G30, G32, G34.

1. Giới thiệu

Trong thời gian qua, ROA của các ngân hàng liên tục biến động. Cụ thể, tính đến năm 2015, ROA của ngành ngân hàng bình quân thấp hơn so với cùng ngành ở các nước và trong khu vực, nợ xấu được xử lý bằng nhiều biện pháp trong đó có việc bán nợ cho Công ty Quản lý tài sản (VAMC) nhưng vẫn không nhanh như kỳ vọng. Tuy nhiên, từ năm 2016 cho đến nay, KNSL của các ngân hàng đã cải

thiện nhanh chóng. Việc nghiên cứu tỷ suất sinh lợi của ngân hàng trong giai đoạn này cung cấp một bức tranh toàn diện về hiệu quả hoạt động của các NHTM tại Việt Nam, đồng thời cũng bổ sung thêm những chỉ tiêu khác

^(*) **Bùi Đạn Thanh** - Trường Đại học Ngân hàng TP.HCM; 56 Hoàng Diệu 2, Quận Thủ Đức, Thành phố Hồ Chí Minh; **Email:** thanhbd@buh.edu.vn.